

A magyar lélek állapota

A budapesti Semmelweis Egyetemen tudományos kutatás során mérték fel a magyar emberek lelki állapotát.

3. oldal

Isten építőköve a házasság

Minden egészséges társadalom alapja a zavartalan családi élet.

4. oldal

Depresszió és református hitvallás

A keresztyén embert is utolérheti a lelki csüggedés.

6. oldal

HARANGSZÓ

A KIRÁLYHÁGÓMELLÉKI REFORMÁTUS EGYHÁZKERÜLET GYŰLEKEZETI LAPJA • 2014. FEBRUÁR XXV. ÉVFOLYAM 3. SZÁM

SZERETNI TEHOZZÁD SZEGŐDTEM

Szeretve lenni emberi mivoltunk alapvető vonása. Olyannyira, hogy a szeretetnek meghatározó szerepe van a gyermek fejlődésének folyamatában. Az elmúlt években orvosilag is bizonyosságot nyert, hogy a szeretet, az ölelés, a simogatás olyan hormonok termelését váltja ki a kisbabákban és a kisgyermekekben, ami nem csak a növekedésben levő gyermek mentális egészségét, hanem immunrendszerét

és intelligenciáját is alapvetően befolyásolja. Szeretet nélkül egy gyerekből sem lehet egészséges felnőtt. A szeretet által kiváltott hormontermelés felnőtt korban is megmarad, és az egyik legerősebb antidepresszáns a szervezetünkben. Az az ember, akit szeretnek és aki szeretni tud, nem csak boldog, de erős is. Egyetlen parancsot kaptunk pedig Jézus Urunktól: szeress!

1. NAP: EGYÜTT VAGYUNK SZENTEK – 2MÓZ 19,3-7

„Ezek azok az igék, melyeket el kell mondanod Izráel fiainak.”

Minden imahét egy új kezdetet rejt, és az Isten általa véghezvitt változás esélye is kínálkozik a hívő számára.

Az Úr által megmutatott óriási kontrasztot kell észrevenni az embernek, hogy vágyakozzék erre a változásra: Krisztus előtt és Krisztus után. És ez már nem egyszerű naptárreform, hanem az életünk változásának egyetlen lehetősége! Előtte Egyiptom és szolgaság, előtte *nem népem és nem kegyelmek*, de Vele találkozáva és tovább indulva már olyan emberként teheted meg az első lépést, akinek élő kapcsolata van Istennel, és ebbe semmi sem zavarhat be!

Vele indulva már érzed, tartozol valahova, mert már nem egy ideológia fogott meg magának, hanem az Élő Isten. Te már az Övé vagy! És mikor ezt érzed, csakis akkor léphetsz tovább! Ha nem érzed 100%-osan, maradj még, ne siess, Ő megvár, ott van melletted, és nyitogatja a szíved!

VARGA BOTOND ENDRE

2. NAP: „EGYÜTT... EGYMÁSNAK HÁLÁT ADUNK ISTEN KEGYELMÉERT” – 5MÓZ 26,1-11

„És örömet találj mindabban a jóban, amelyet ad néked az Úr, a te Istened, és a te háznépének...”

Megkapó az, hogy a kijelölt igében „kosárba” kell gyűjteni a gyümölcsök zsengejét, és úgy az Úr elé vinni. Sok minden van tele az ember „lelki kosara”: fáradtság, megunt hétköznapi, folyton lefelé fordított problémák... De van-e még bennünk lelkesedés Isten és ember iránt? Hálaadás a naponkénti piciny kis ajándékokért?

Akár Egyiptomból, akár saját magunk körbezárt falai közül mentett ki bennünket az Isten, nekünk meg kell köszönni az Istentől jövő jótéteményeket és szabadító tetteket. Az Isten mellett meg kell még látnunk az Ő bölcsessége által mellénk rendelt embertársakat is, akik sok esetben töltik meg pozitív dolgokkal „kosarainkat”. Nem vagyunk egyedül ebben a világban.

KÁNYA ZSOLT-ATTILA

GONDOLATOK AZ EGYETEMES IMAHÉTRE

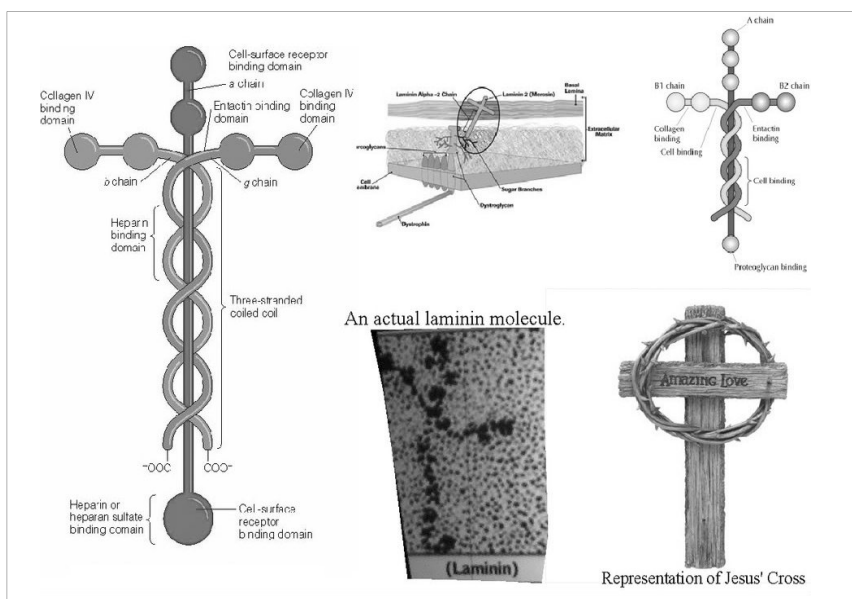
Együtt! – hangzik az idej egyetemes imahét kulcsszava. Persze ez az a szó, amit a választási kampányok plakátjain is a legtöbbször látunk. Minél jobban hangsúlyozzák, annál inkább szétesünk. De mi az, ami mégis összetart bennünket? Mi vagy ki tartja össze Isten népét ebben a széteső világban?

A válasz: Laminin! (Nem Lenin!) Én is furcsán néztem, amikor ezt a választ először hal-

lottam, aztán meghallottam a magyarázatot is. Elképesztő! A laminin egy sejt-ragasztó fehérjemolekula, mondhatni az emberi test összetartója. Olyan, mint a vasalás, amit betonba tesznek az építmény alapozásakor.

Nézd meg az ábrát és csodálkozz, így kapcsolódnak egységes egésszé a sejtek a testünkben!

RÁCZ ERVIN

A LAMININ TUDOMÁNYOS ÁBRÁZOLÁSA EGY ORVOSI SZAKLAP ALAPJÁN

3. NAP: „EGYÜTT ÉLVE... NEM SZÜKÖLKÖDÜNK SEMMILYEN LELKI AJÁNDÉKBAN” – EF 4,7-13

„Mindenkünknek pedig adatott a kegyelem a Krisztustól osztott ajándéknak mértéke szerint.”

Betagoledsz egy közösségbe, ahol helyed van, feladatod van, szükség van rád. Szüksége van a többi testvérnek a hitedre, az imádságodra, a szeretetedre, a szolgálatodra. Isten már helyükre állított embereket ajándékozott neked (szülők, tanítók, lelkipásztorok, stb.).

Isten elsősorban nem valamikkel, hanem valakkal ajándékozott meg bennünket. A körülöttünk élő testvérek az a közösség, akikben mint egy tükrőben láthatjuk magunkat és életünket.

Krisztus téged is elhív, átformál, szolgálatba állít. Ellát kegyelmi ajándékaival, hogy szolgálatba állítsd, odaajándékozzon a felebarátnak, a „szenteknek”. Mi ez a szolgálat? Továbbadni, visszatükrözni fényét, szeretetét megélve egymást szeretni. Ajándék vagy-e már? Ha átjár az Ige, akkor ajándékká leszel te magad is. Helyedre állt-e már?

SEBESTYÉN LÁSZLÓ-EDE

4. NAP: „EGYÜTT TANÚSÍTHATJUK, HOGY ISTEN HÜSÉGES” – JER 3,19-26

„Az Úr kegyelmessége az, hogy még nincsen végünk; mivel nem fogyatkozik el az ő irgalmassága!”

Sokszor érezhetjük úgy, hogy Isten magunkra hagyott. Elcsüggedünk a mindennapi küzdelmeinkben, melyeket életkörülményeinkkel, másokkal vagy saját magunkkal vívunk.

De mielőtt bárki is azt mondaná, hogy Isten elfeledkezett róla, lássuk meg igénk biztatását: Szeret az Úr, azért nincs még végünk. Vajon nem Isten megtartó kegyelme-e, hogy még létezzünk a föld színén? Ő engedi, hogy időnként bűneink következménye utolérjen bennünket. A célja hogy végre észhez térítsen minket. Isten minden körülmény között hű hozzánk.

Minden reggel tudatosítsd magadban, hogy lám, még egy újabb nap, amikor megújult az Úr hűsége, pedig nem is szolgáltál rá. Így akár minden nap megérezhetjük az úrvacsoraasztásainkon mondott imádságunknak súlyát: „napról napra áthágjuk szent rendeléseidet” – de az Úr mégis érdemünk nélkül hűséges hozzánk.

TÓBIÁS TIBOR-GYÖRGY

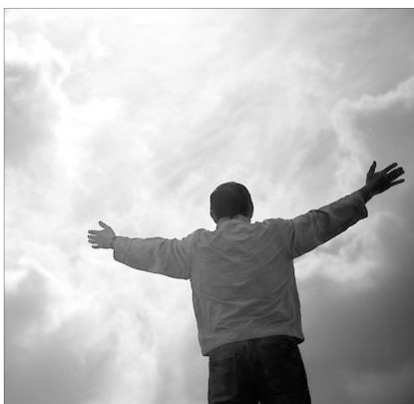
A HIT ÉS A VALLÁS TOVÁBBRA IS „VILÁGHATALOM”

A Washingtonban működő tekintélyes Pew Research Center, a szociális és demográfiai, vallási kutatásokkal foglalkozó intézet 2004 óta feladatának tekinti a világvallások kutatását és a nyilvánosságra gyakorolt hatásuk elemzését.

Nemrég adták ki összefoglaló kutatásuk eredményeként a világ vallási tájképét „The Global Religious Landscape” címen. Ékes cáfolata ez mindenféle szekularizációs reménynek, ideológiai akarnokságnak arról, hogy a vallások a 21. században kihálnak, elvesztik befolyásukat. A tendencia pontosan az ellenkező: a számok egyértelműen üzennek a vallások és a hit reneszánszáról az „ész századában”.

A számok üzenete egyértelmű, cáfolhatatlan: a világ mai népességében tíz emberből nyolc tartozik valamilyen vallási csoporthoz. Az összehasonlító demográfiai tanulmányt több mint 230 országban gyűjtött adatok alapján készítették. A 2010 végén 6,9 milliárdnyi emberből Földünkön 5,8 milliárd, azaz 84 % tartozott valamilyen vallási vagy hitközösséghez. Lélekszámban és szociális, oktatási intézményrendszerével a kereszténység áll az első helyen 2,2 milliárd hívővel, ez a világ összlakosságának 32 %-a.

A kereszténység után a közel 50 országban államvallásnak kikiáltott iszlám-muzulmánok következnek 1,6 milliárdnyian, 23 %-át téve ki a Föld lakosságának. Azután a hinduk következnek 1 milliárd lélekkel, 15 %-os „világ-

A NYUGTALAN SZÍV ELVEZET ISTENHEZ

részesedéssel”. Hat ember közül egy világméretben semmilyen vallási csoporthoz, hitközösséghez nem tartozik, ez 1,1 milliárd lelket jelent, az emberiség 16 %-át. Ők is hisznek a természetfeletiben, de egyelőre még nem kötelezték el magukat egyetlen vallás mellett sem.

Romániában a PEW statisztika 21,4 millió keresztényt, 70 ezer muzulmánt, 20 ezer valószínűleg el nem kötelezettet is jegyzett, de minden más világvallás hívője is jelen van, 10 ezer alatti számban). Magyarországon 8,09 millió magyar keresztényt tartottak nyilván, de 1,9 millióan vallásilag sehova sem tartoznak.

(Dr. Békefy Lajos írása alapján)

GHITEA-SZABÓ JÓZSEF LEVENTE

A MAGYAR LÉLEK ÁLLAPOTA

A budapesti Semmelweis Egyetem Magatartástudományi Intézete felmérte a magyar emberek lelki állapotát, és az eredményeket a Magyar Lelkiállapot 2013 című egészségpszichológiai tanulmánykötetben ismertette.

Az utoljára 2006-ban végzett hasonló felméréshez képest a legdrámaibb változás a munkahelyi stresszt megelőző arányában következett be: ez az elmúlt hét évben 18-ról 29 százalékra nőtt.

Szintén elgondolkodtató adat, hogy a magyaroknak mindössze 30%-a rendelkezik olyan (az anya-gyermek viszonyban gyökerező) harmonikus kötődéssel, amely lehetővé tenné a kiegyensúlyozott társas kapcsolatokat, míg 40 százalékukat „elkerülő, függetlenedő, domináns, individuális” kötődési minták jellemzik – mondta Lázár Imre, a kutatás egyik résztvevője.

Míg a 2006-os kutatási eredményekben a korábbiakhoz képest nőtt a vallásukat „a maguk módján” gyakorlók aránya, a 2013-as eredményekben ez a folyamat megállt, nőtt viszont a magukat „nem hívőként” definiálók aránya, 25-ről 33%-ra.

Az egyéni életcélok továbbra is ugyanazok maradtak, azonban ezeken belül az anyagi szempontok kerültek előtérbe: a korábbiaknál többen jelölték meg fontos célként a sikeres pénzügyeket és a jó megjelenést. Ugyanakkor a kutatás arra is rávilágított, hogy attól, hogy több pénzünk van, még nem feltétlenül leszünk egészségesebbek: a megélt anyagi helyzet ebben a tekintetben fontosabb, mint a valós – azaz inkább a megelégedettség óv meg a betegségtől.

Jó hír, hogy a depressziósok aránya nem romlott, sőt, egy tizedszázzalékkal még javult is: 16,8-ről 16,7 százalékra. A stressz mint egészségkockázati tényező jelentősége viszont nőtt.

Hiába elégedettek azonban a fiatalok (18–35 évesek), a családalapítással kapcsolatban a halogató taktikát választják: a mintában szereplő 633 fiatalnak csupán egyharmada volt házas, és ebből is csak 30 százalékuknak volt gyereke, az átlagos gyerekszám pedig 1,7 volt.

APRÓPÉNZEN MEGMÉRT VALLÁSOK

Eredeti ötlettel próbált meg pénzt kérni utcai járókelőktől egy munkahelyét elvesztett hajléktalan fiatalember az Egyesült Államokban.

APRÓPÉNZZEL MEGMÉRHETŐ HITVALLÁS

Alig van olyan forgalmasabb utca az Egyesült Államokban, ahol ne lennének kint a hajléktalan kéregetők. Mivel a járókelők megszólítása vagy a hangos panaszkodás zaklatásnak számít, ezért a kéregetők kisebb-nagyobb kartontáblákra írják fel röviden, hogy mire is kell nekik az adomány.

Egy egyetemet végzett, de a válságban mindenét elvesztett fiatalember 10 edényt tett ki maga elé a legerterjedtebb vallásokkal megjelölve, majd egy „Melyik vallás gondoskodik a legjobban a hajléktalanokról?” feliratú táblát tartott maga elé, arra kérve az embereket, hogy vallásuknak megfelelően adakozzanak.

A nap végére érdekes statisztika alakult ki a kéregető edények alapján: messze a legtöbb pénz a „keresztények” feliratú edényben volt, a második helyen az „ateisták” voltak, utánuk pedig a „muzulmánok” következtek. A buddhisták és a hinduk szinte semmit, a magukat pogányoknak vallók keveset, az agnosztikusok – hisznek, csak nem tudják miben – pedig az átlagosnál többet tettek. Volt egy „drogosok” nevű edény is, amibe meglepő módon szintén került adomány.

VIATOR

AZ EZERÉVES KIRÁLYSÁG

Krisztus „ezeréves birodalmáról” a Jelenések könyve csupán pár versben jövendöl, mégis ez az Újszövetség egyik legvitatottabb tanítása. A történelem folyamán sokszor és sokan magyarították félre János apostol látomását.

Az ezres szám kapcsán meg kell említenünk az ókori kelet ún. „világhét” elképzelését. Kiindulva abból, hogy Istennél ezer esztendő egy nap, és egy nap ezer esztendő (Zsolt 90,4), ezt az idői felfogást a teremtetésre is rávetítették. E szerint a világhét első 6000 esztendeje a teremtés első hat napjának felel meg, míg az utolsó ezer évnek a szombatnap. János látomása tulajdonképpen arról szól, hogy Krisztus királyságában az idők végén a világ majd visszatér a teremtésbeli tökéletes állapotához.

A HATALOM ÉS DICSŐSÉG ITÉLŐ ANGYALAI
ALBRECHT DÜRER METSZETÉN

Az ezeréves országláshoz szorosan kapcsolódik a 144 ezer, az üdvözülők száma. Ez a szám Izráel 12 törzsét jelöli, és úgy jön ki, hogy a tizenkettőt összeszorozzuk a 12 ezerral. A Biblia legnagyobb számegysége a tízezer, az ennél nagyobb számot mindig az ezer vagy a tízezer szorzataként írja le. A tizenkettes szám Izráel tizenkét törzsére utal, és a választott néphez való tartozást jelöli, tehát ez a szám egyszerűen azt jelenti, hogy mindenki, aki Jézus Krisztus választott népéhez tartozik. A tizenkettő a teljes egyház jelképe, míg a tízezer a megszámlálhatatlanságra utal.

A korai egyház századait még lábban tartotta az ezeréves királyság gondolata, de Augustinus (Kr. u. 354–430) egyházra leszűkített magyarázata révén élett veszti a profécia. Az ő értelmezése szerint az ezeréves királyság az egyház korszaka; a sáttán megkötözése pedig az jelenti, hogy csak Krisztus megváltottain nincs már többé hatalma, nem pedig a teljes világon. Ez a magyarázat túlságosan is megnyugtatta a keresztyén világot, aminek letagadhatatlan hatása napjaink társadalmának Isten és egyház iránti közömbössége. (Kärner Károly *Apokalipszis* című könyve nyomán)

ISTEN ÉPÍTŐKÖVE: A HÁZASSÁG

Február második vasárnapja a házasság világnapja. Az 1980-as években indult útjára ez a kezdeményezés, melynek célja azt megmutatni, hogy az egészséges társadalom alapja a jó házasságon és a zavartalan családi életen nyugszik.

A Szentírás már évezredekkel korábban ugyanezt tanította. Az Ószövetségben az apák (haláluk esetén az anyák) döntöttek az ifjak házassága felől, és a középkorig érvényben levő szempont elsősorban nem a szerelem, hanem a gazdasági vagy nem egyszer a politikai érdek volt. Ez az eljárás érdekes módon mégsem zárta ki azt, hogy a házas felek között ne lobbanhatott volna fel a szerelem lángja. Erről tanúskodik Izsák és Rebeka vagy Jákób és Rákhel házassága is.

További védelmet biztosított a házasságnak az is, hogy az ószövetségi jegyes kapcsolat jóformán házasságnak számított, és a törvények éppúgy védték a jegyeseket, mint a már házasokat. Ezért jelent akkora lelkiismereti kérdést József számára Mária elbocsátása, hiszen a paráznaságot jegyesség esetén is súlyosan büntették.

A leendő férj éppen úgy mentesült a kötelező katonai szolgálat és a közterhek viselése alól, mint a frissen nősült családfele. Ennek egy-

A CSALÁD ISTEN TENYERÉBEN VAN

szertü oka és egyben célja is a nemzet fenntartása és fennmaradása volt.

Jézus egyenesen tiltja követőinek a válást, és a paráznaság kivételével semmilyen okot nem tart elegendőnek a házasság felbontására. Pál apostol (aki melleleg sosem volt nő) véleménye szerint a jó házasság alapja az asszonyok engedelmessége és a férfiak önfeláldozásig menő szeretete, úgy, hogy a házasfelek Krisztus példáját valósítják meg saját életükben (Ef 5,21-25).

Mind az Ószövetség, mind az Újszövetség házasságra vonatkozó rendelkezései tehát a családi élet tisztaságát és szentségét védik. A házasság bibliai mértékét is Pál apostolnál olvassuk: „*Úgy szeressétek egymást, ahogy Krisztus is szeretett titeket!*”

TOKÁR SÁNDOR

EGYÉN ÉS KÖZÖSSÉG

Napjaink egyik közkedvelt témája a „valósítsd meg önmagad” jelmondat mögé bújtatott önös egyénközpontúság. Mit mond erre a Szentírás?

Az ókori Izráelben az egyén élete kizárólag családban volt elképzelhető. Megfigyelhető ez például a személyek pontos meghatározásának módjában is, ami a zsidó társadalom felépítését követte. Minden egyén egy nagycsalád (ház) tagja volt. A házat a gyerekek, a feleség, a zsellérek és az idegen munkások alkották, de családtagnak számíthatott egy-egy fiatalabb, önállóságra még képtelen rokon is. Így tartozott például Ábrahám családjába unokaöccse, Lót.

Több család (kb. 20) alkotott egy nemzetséget, amelyet a vének tanácsa vezetett. A nemzetségek alkották a törzseket, élükön a törzsi feje-

NEM JÓ AZ EMBERNEK EGYEDÜL

delmekkel (szószólókkal). Ők választották ki a királyság kora előtt a törzsekből meghatározott sorrend szerint a bírákat, akik a törvényben nem pontosított és nem egyértelmű ügyekben hoztak ítéletet Isten törvényével összhangban.

Amikor az egyén elkülönült vagy magányossá vált, az csak mindig valamilyen rendkívüli esemény következtében történt. Ez lehetett negatív (kitaszítás) vagy pozitív (kiválasztás). A kitaszítással, melyre legismertebb talán a gyilkos Kain esete, az életközösség egészét igyekeztek megvédeni, de a magányos életmód oka lehetett menekülés (Dávid, Illés) vagy betegség is. Bármelyik okról volt is szó, az elszigeteltség kínna és nyomorúsággal járt együtt.

Az elkülönülés fakadhatott Isten kiválasztásából is: Ábrahámnak el kell válnia Lóttól; Jákób egyedül tusakodik Istennel a Jabbók révénél; Mózes csak egyedül mehet fel a Sínai hegyre a Tízparancsolat kőtábláinak átvételére. Ők, az Úr választottaiként, egy másfajta közösségben is voltak Istennel, ami közvetítő szerepükből ered.

Ennek ellenére az ő életükre is érvényes volt az, amit az Újszövetség így terjeszt ki a Jézusban kiválasztott „egyénekre”: „*Nem azt kérem, hogy vedd ki őket a világból, hanem hogy óvd meg őket a gonosztól.*” Jézus imájában így válik a személyes kiválasztás a közösségi misszió lehetőségévé. (Hans Walter Wolf *Az Ószövetség antropológiája* című könyve nyomán.)

A FÉLELEM ÁRNYÉKÁNAK VÖLGYÉBEN

Egyre többen tapasztaljuk, hogy ismerőseink, sőt családunk körében is van daganatos beteg. Keresztényként és a másikat szerető emberként hogyan viszonyuljunk ehhez a helyzethez?

NEM FÉLEK, MERT TE VELEM VAGY

Lesújtó a hír, először hihetetlen, aztán tehetetlenséggel nyomasztó. Majd érkezik az egyértelműnek tűnő reakció, az ellenállás, a biztatásba keményedés: „nem mutathatom előtte, hogy megtört a hír, hogy félek, hogy kételkedem. Erősnek kell lennem és mindig csak bátorítanom kell őt!” Valóban jó ez az út? Hogyan segíthetünk? Egyáltalán részünk lehet a hozzánk közel álló ember vagy szerettünk félelmeiben és reménységében?

Vajon nem kellene nekem is kimondanom a félelmeimet, elkeseredésemet, gyengeséget? Vajon nem lenne jobb, ha együtt járnánk meg a mélységet, „Nagypénteket”, hogy együtt lehessen Húsvétünk is? Vagy inkább hallgassak, kerüljem a témát?

A dolgok befolyásolják egymást: a fájdalom, a félelem, a kilátástalanság, az elhagyatottság... de ha lehetővé válik a feszültség csökkentése, egy jó találkozás... Ha a beteg el tud jutni arra a pontra, amikor bízni tud, ez testileg is kihat: jobban reagál a gyógyszerekre, intenzívebb lehet a gyógyulása is.

Hogyan is bízhatna meg bennem a vigaszra szoruló, ha mindig olyan gyanúsán erős vagyok? Hogyan gondolhatná, hogy megértem a félelmeit, együtt érzek a fájdalmában, ha a betegség sötétségéről tudni sem akarva, csak a gyógyulásról beszélek? Ne játsszuk meg magunkat, merjünk a nehéz légkörben is a beteggel lenni, nézzünk vele együtt szembe a mélységekkel. Valahogy úgy, mint aki „elsüllyed” a beteggel együtt.

Közben azt sem szabad elfelejtenem, hogy ezen a mélységen-ürességen túl lehet jutni, ha lemondok, ha átadom magam Istennek, és közben nyitott tudok maradni valami nagyobb terv, nagyobb akarat iránt. Bármilyen legyen is az.

Megengedni magamnak a kétségbeesést, együtt sírni a síróval, de közben ellent is állni a kétségbeesésnek. Többek vagyunk, mint ez a betegség! Próbáljunk így nekivágni: együtt gyengének is lenni, magunkat „elengedni”, hogy megerősödhessünk, hogy érezhessük: a Valaki hordoz, feleml, gyógyít, békét ad.

GHITEA-SZABÓ JÓZSEF-LEVENTE

AZ IMÁDSÁG EREJE

Európa egyik legnagyobb rádióadója 1971. július 25-én 21 óra 15 perckor egy rendkívül izgalmas előadást közvetített. Jerome Stavel angol atomfizikus és természettudós előadását sugározta egy meghökkentő kísérletről.

Egy nagy orvosi laboratóriumban dolgoztam, ahol az agy hullámhosszának kutatásaival foglalkoztunk. Egy beteg asszonyra esett a választásunk, akire rátettük az elektromos érzékelőket. Az agy hullámhosszait is mérő, felfogó műszerünk nyelve a 0-ponton állt. A fokbeosztás pozitív és negatív irányban 500 fokig terjedt ezen a műszeren.

Előzetesen ezen a készüléken „próba-képpen” egy 50 kilowattos rádióleadó sugárzása 9 fokra lendítette ki pozitív irányban a műszerünk mutatóját. Elérke-

VANNAK NEM MÉRHEŐ DOLGOK IS

zett a mi megfigyelésünk utolsó órája. S ekkor a mi betegünk elkezdett imádkozni. És imádság közben dicsőítette Istent. Arra is kérte, legyen hozzá irgalmas, és azokhoz is, akik irgalmatlanok voltak vele szemben. Majd egyedüli Hatalomnak mondta, Akiről tudja, hogy öröktől fogva való és örökké lesz. És megköszönte, hogy megismertette magát vele, a senkivel. Végül megmondta Istennek, hogy mennyire szerette Őt életében.

Bennünket előbb annyira meglepett a mikrofonon át behallatszó imádság, hogy szóhoz se jutottunk, úgy lenyűgözött, hogy tökéletesen megelégedtünk a kísérletről, csak hallgattuk az asszony szavait.

Az térített magunkhoz, hogy előbb egy surrogó, majd csattanó hangot hallottunk a mérőkészülékünkön. Mindnyájan rámeredtünk, a készülékünk nyelve pozitív 500 fokot mutatott és elkeseredetten igyekezett többet regisztrálni, de minduntalan a határsávba ütközött, és ez adta a hangot.

Műszereink segítségével megállapítottuk, hogy egyetlen egy, Istennel kapcsolatban levő imádkozó asszony 55-ször haladta meg azt az erőmennyiséget, amelyet egy 50 kilowattos rádió-világleadó állomás használt fel arra, hogy leadását a világon szertesugározza.

AZ ÖNMAGÁRA TÁMADÓ EMBER

Az emberi élet Isten ajándéka. Mégis az öngyilkosság már az emberiség kezdete óta jelen van, és a legtragikusabb halálnemek közé tartozik.

LEHET OLVASNI A JELEKBŐL

A Bibliában is olvashatunk olyan emberekről, akik öngyilkosságot követtek el. Ezek közül a legismertebb Saul király, aki saját kardjába dőlve vetett véget életének.

Milyen okai lehetnek annak, hogy az ember ilyen módon szegüljön ellen a „Ne ölj!” parancsának? A tudomány számos módon próbálta meghatározni az öngyilkosságot, de senkinek sem sikerült teljesen megfejteni, mi rejlik a jelenség mélyén. Ennek az lehet az oka, hogy minden eset egyéni, változó okokkal és célokkal.

Az öngyilkosság nem pusztán arra irányul, hogy az ember véget vessen az életének, hanem sokkal inkább hogy megszabaduljon valami-

től, felhívja a figyelmet valamire, befolyásoljon másokat, hatni tudjon másokra, a környezetre, a világra. Ez egy segélykiáltás abból a helyzetből, melyben az ember úgy érzi, hogy számára a halál az egyetlen kiút. Lehetőségeinek beszűkülése miatt érzi ezt.

Az öngyilkos, mielőtt elkövetné tettét, legtöbbször valahogy közli szándékát a községgel, amelyben él. Ezekre a jelekre oda lehet figyelni, minden apró utalás fontos lehet. Minden utalás egy segélykiáltás. A családnak, közösségnek nagyon fontos szerepe van ennek felismerésében.

Bizonyított tény, hogy a rendezett családban élők nagyon ritkán lesznek öngyilkosok. De az is tény, hogy számos esetben a családon belül is magányosak az emberek. Egymás mellett élő házastársak, szülők és gyermekek nem veszik észre egymás nagyon is súlyos vívódásait. Ami segíthet, az a türelem és a komolyan vétel, az őszinte érdeklődés és empátia kifejezése.

Nem egyszerűen a halálvágytól kell elfordítanunk a halált keresőt (ez még inkább eltávolíthatja tőlünk), hanem a feszültségek oldásával az élethez kell irányítanunk őt, kiutakat kell mutatnunk neki. Fontos odafigyelni egymásra, mert ezzel életmentőkké válhatunk!

GHITEA-SZABÓ JÚLIA-ZSUZSANNA TANÁR, SZOCIÁLIS MUNKÁS

HÍRVIVŐ

Tisztelt lelkipásztor kollégák, kedves keresztyén fiatalok!

A 2014-es esztendő megállíthatatlanul hozza magával az új napok kihívásait. A mi dolgunk az, hogy az újban Isten igéjével felvértezve harcoljunk meg a hitnek szép harcát. Köszönet a múlt esztendő hűségéért, ahol minden tervünk és megvalósításunk mögött hívó keresztyén lelkek állottak.

Az újesztendőben is ezzel a lendülettel és a hívó lelkek tenni akarásával szeretnénk terveket álmodni és megvalósítani. Isten áldását kívánjuk minden gyülekezet és minden ifjúsági csoport életére.

A múltba tekintés e néhány pillanatában köszönetet mondok azon gyülekezetek ifjainak, akik a szeretet ünnepében és az azt megelőző időszakban zsebpénzükkel segítettek az Élesdi Kajántó Mária Gyermek és Ifjúsági Otthon fiataljait. Közel 15 gyülekezet ifjai fogtak össze (Apa, Szatmár-Kültelek, Szárazberek, Mikola, Erdőd, Jankafalva, Kraszna, Kémer, Szilágysomlyó, Kövesd, Lecsmér, Zilah-Liget, Nagyvárad-Csillagváros, Jákóhodos), és csaknem 2200 lej összegű „zsebpénzt” juttattak el a gyermekotthon lakóinak. Utólag is köszönjük az áldozatos adakozást, ami többről szólt, mint a pénz. Itt a szeretet kézzelfogható bizonyítékait láthattuk.

Isten Igéje vezérelje életünket és fiataljaink életét ebben az új esztendőben is. Hagyjuk, hogy tervezzen Isten, és minden cselekedetünk mögött mutassuk meg, hogy kiért is dolgozunk!

KÁNYA ZSOLT-ATTILA IFJÚSÁGI ELŐADÓ

DEPRESSZIÓ ÉS REFORMÁTUS HITVALLÁS

A Szilágyság Tövishátnak nevezett tájegységében, mely Szilágycseh és Zilah között, a Szamosba és a Krasznába futó patakok vidékén fekszik, két szembenálló domb között festői környezetben található Szilágysámson, ahol a Zilahi Egyházmegye szervezte legutóbbi presbiteri konferenciáját.

A nyitó áhítatot Szilágyi Zoltán szilágyapaniti lelkipásztor tartotta az 1Pt 1,3-5 alapján. Hangsúlyozta, hogy nemcsak örömök, hanem nehéz helyzetek is vannak a szolgálatban, melyekre készülni kell! A megfélemlési kényszer helyett fontos tudnunk, hogy kinek kell megfelelni, mit kérnek számon tőlünk, és ki kéri számon. Az a jutalmunk, hogy szolgálhatunk: reménységgel, félelemmel és szelídséggel. Erről a reménységről kell Istennek számot adnunk! Így kapcsolódhat össze szolgálatunkban az öröm, a hála és a hit – hangzott el az áhítaton.

Bogdán Zsolt esperes köszöntőjében a közeledés-távolodás párhuzamára hívta fel a figyelmet Istenhez és egymáshoz való viszonyunkban. Egyre nagyobb elvárásoknak kell megfelelni mind az egyházi, mind a világi környezetben, s fontos, hogy jó lelkiismerettel végezzük szolgálatunkat.

A LÉLEK GERINCE

A konferencia első előadásában Dr. Hermán János, a Partiumi Keresztyén Egyetem tanára, a Heidelbergi Káté XVIII. századi jelentőségének hangsúlyozása mellett rendkívül értékes történeti adatokkal is szolgált a reá jellemző magával ragadó előadói stílusban.

Az előadásban elhangzott, hogy a Heidelbergi Káté drága kivonata a Biblia tanításának és tulajdonképpen a református mivolt lelki gerince, a 48-as forradalom és szabadságharc leverése után pedig a magyar autonómia leg-erősebb tartópillérévé vált.

Érdekes összefüggésként hangzott el, hogy a református egyház lelki depressziójának eredetét a Heidelbergi Kátéhoz való viszonyulásban is lehet keresni. Az előadást a helyszínen rögtönzött káté-kiállítás gazdagította.

KIÚT A CSÜGGEDÉSBŐL

A második előadásban dr. Tóth János, a Magyar Református Presbiteri Szövetség Békés megyei elnöke „A keresztyén lelki depresszió” címmel tartott előadást, melyben a lelki depresszió fogalmának és jelentőségének bemutatása után arra hívta fel a figyelmet, hogy a lelki depresszió ellen nincs védettsége a keresztyén embernek sem!

A keresztyén lelki depresszió lehetséges okai között említette a múlt hibái, a jövő nehézségei miatt túlzott aggodás mellett a jó cselekedetekben való megfáradást, a szolgálat elhanyagolását, az örömtelenséget és a feltámadás-hit jelentőségét is. A lelki egészség forrása Isten kegyelmének elfogadása, és a depresszió elleni gyógyszerek között a Szentírás és református énekeink mellett nem nélkülözhető a Heidelbergi Káté sem – mutatott rá az előadó.

Az előadások után kérdések és hozzászólások jelezték a hallgatóság figyelmét és érdeklődését. A hivatalos programot követően szertartás zárta az együttléteket, ahol gazdagon terített asztalok mellett folytatódott a testvéri beszélgetések. Az anyaországi küldöttségnek e sorok íróján kívül dr. Illés Károly békés megyei titkár volt a tagja. Hálas szeretettel köszönjük a megtisztelő meghívást, az együttléteket és közösen átélt áldásokat. Külön köszönet László Kálmán elnök úrnak és hitvesének a személyes vendéglátásért, a zilahi református templomok és a gyülekezetek életének, valamint a Hídalmási Missziói Központ megismerésének lehetőségéért.

DR. TÓTH JÁNOS,
a MRPSz Békés Megyei Területi Szervezet elnöke

A LÉLEKNEK VIRÁGAI PEDIG A HIT, A REMÉNY ÉS A SZERETET

ANNÁCSKA TÖRTÉNETEI – A LOPÁS

Egy nap az iskolából hazafelé Annácskának be kellett mennie az üzletbe, mert anya megkérte, hogy vásároljon egy liter tejet. Puding lesz desszertnek vacsora után! Az üzletben hosszú sor kígyózott a pénztár előtt, így miközben várt, az édességeket nézegette. Szívesen vásárolt volna belőle magának valamit, de anya csak tejet adott pénzt. Ahogy így nézelődött, hirtelen Vanda, a legjobb barátjánője lépett mellé.

– Mit vásárolsz Annácska? – kérdezte.

– Csak tejet, mert csokira nincs pénzem. – felelte elszontyolódva.

– Ó, ha csak ez a gond, adok én, és majd a zsebpénzedből megadod – csábította Vanda.

Annácska nem szeretett kölcsön kérni, mert anya arra tanította, hogy csak annyi pénzt költsön, amennyije van, és azt is csak okosan.

– Tudnál adni nekem pénzt? – kérdezte Annácska.

– Nem pénzt adok, hanem megveszem neked! – mondta Vanda.

Annácska beleegyezett. A pénztárnál Annácska kifizette a tejet és betette a táskájába. Vanda is azonnal mellette termett.

– Megesszük a csokit? – kérdezte Annácska.

– Azonnal, csak menjünk ki az üzletből. – felelte a barátjánője.

Amikor kiértek az üzletből, Vanda kivette a zsebéből a csokit. Egyet magának, egyet a barátjánőjének.

– Mennyibe került a csoki? – kérdezte Annácska.

– Semennyibe, nem fizettem ki! – nevetett Vanda.

– Hogyhogy? – kerekedett el Annácska szeme.

– Ne törődj vele, nem vette észre senki, ebben az üzletben nincs kamera – kacintott Vanda.

A saroknál elbúcsúztak a barátjánők. Annácska kezébe vette a csokit de nem volt képes felbontani. Egyre csak az járt az eszébe, hogy nincs kifizetve. Anya pedig beszélt már ilyesmiről neki, hogy ez lopást jelent. De hát nem is

BULYÁKI KITTY RAJZA

ő lopta, ő nem vett el az üzletből semmit, úgy-hogy nyugodtan megeheti, bizonygatta magának, de végül mégse bontotta meg. Arra gondolt, hogy inkább este megkérdezi anyát a dologról.

Este, amikor anya hazajött, Annácska elmondta neki, hogy mi történt. Anya nagyon mérges lett:

– Annácska, te elfogadtál egy lopott csokoládét?

– De nem én loptam! – szabadkozott Annácska.

– De azt valakinek ki kell majd fizetni, amikor észreveszik! A boltos néinek levonják a fizetéséből. Hogy gondoltatok ti ilyet? – mérgeződött anya. – Vissza kell vinned az üzletbe minél hamarabb!

Annácska másnap lógó orral ment vissza az üzletbe.

– Visszahoztam – mondta a pénztáros néinek –, a barátjánőm lopta nekem tegnap...

– Köszönöm, Annácska – mondta a boltos néni. – Tudjuk, Piroska néni látta, amikor Vanda ellopta. Szóltunk az anyukájának, aki kifizette mindkettőt, úgyhogy most már a tied!

De Annácska nem tudta megenni a csokit. Elbúcsúzott és szomorúan és hazament.

KURTA-TÓTOS BEÁTA

ÉRDEKESSEGEK A BIBLIÁRÓL

– A Bibliában összesen 66 könyv és 31 102 vers van.

– A Biblia eredeti szövegeiben se versszakok, se szóközök nem voltak, szövegét Kr. u. 1228-ban osztották részekre, versekre pedig az Ószövetséget 1448-ban, az Újszövetséget pedig 1551-ben. Az első részekre és versekre osztott Bibliát – ahogy azt ma is olvassuk – 1560-ban, Genfben adták ki.

– A Biblia mértani „közepe” a 117. zsoltár 1. versében van: „Dicséritek az Ura!”.

– A Biblia leghosszabb fejezete a 119. zsoltár és a legrövidebb a 117. zsoltár.

– Mózes öt könyvében 5845 vers van, ez a szám héberül „Napot” jelent.

– A leghosszabb bibliai vers Eszter könyve 8,9.

– A legrövidebb vers Mózes 2. könyvében található: „Ne ölj”.

– A legkevesebb szót tartalmazó könyv János 3. levele.

– Az egyik legrégebbi költői szöveg Anna hálaadó imája Sámuel első könyvéből.

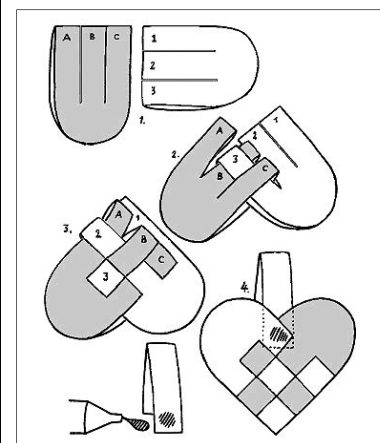
– Van egy könyv, amely egyáltalán nem tartalmazza az „Isten” szót: Eszter könyve.

– A Biblia első szava: „kezdetben”, és az utolsó: „Úgy van” (ámen).

KÉZIMUNKA

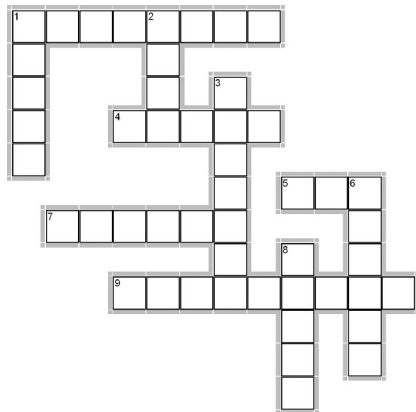
SZÍV KÉSZÍTÉSE EGYSZERŰEN

Készíts szívet színes papírból. Vágd ki egy piros és egy fehér kettéhajtott papírból a következő alakzatot, majd a kép alapján fűzd egybe. Bárhová kiakasztathatod. Az ollót vigyázva használd!

JÓ MUNKÁT!

REJTVÉNY – OLVASD A BIBLIÁT!

Ez a rejtvény az Apostolok cselekedeteiről írott könyv harmadik részéből lesz. Olvasd el a fejezetet és a meghatározások alapján töltsd ki.

VÍZSZINTES

1. Akik megjövedöltek Jézus születését
4. Jézus atyja
5. Ez kell a gyógyuláshoz
7. Egyik próféta, akit említi ez a fejezet
9. Ezt kért a sánta az emberektől

FÜGGŐLEGES

1. Aki meggyógyította a sántát
2. A kapu neve, ahol a sánta kéregetett
3. Ide járunk imádkozni
6. Ide futott a nép álmélni a gyógyuláson
8. Ezt nem tudott adni Péter a sántának

ÉVFORDULÓ

JOHANNES GUTENBERG (1398–1468)

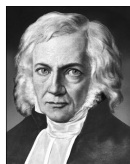

1468. február 3-án hunyt el Johannes Gutenberg (Gensfleisch) német ötvös-mester, a könyvnyomtatás atyja. A tömegnyomtatás eszközeinek feltalálója: mozgatható, egyenként is használható betűelemek; fémbetűk; olajalapú nyomdafesték; fa sajtóprés; szedővas és festékező henger. 1455-re készült el legértékesebb műve, a 42-soros Gutenberg-Biblia, amelynek 180 példányából mindössze 48 maradt fenn. A könyvnyomtatás a reformáció leghatékonyabb eszköze volt. Az 1500 előtt nyomtatott könyveket ősnymomatványnak hívjuk.

FRIEDRICH SCHLEIERMACHER

(1768–1834)

180 éve, 1834. február 12-én hunyt el Friedrich Schleiermacher német evangélikus lelkész, teológus és vallásfilozófus, a liberális teológia és a modern filológiai hermeneutika (szövegértelmezés tudománya) atyja. Bibliai hermeneutikája szerint a megértés Isten kegyelméből ered. Metaforája nyomán szokás a teológiai tudományokat egy fához hasonlítani, amelynek gyökere a bibliai teológia, törzse a dogmatika, ágai az egyháztörténet, gyümölcse a gyakorlati teológia.

BOLYAI FARKAS (1775–1856)

1775. február 9-én született Bolyai Farkas magyar matematikus, református tanár, Bolyai János világhírű matematikus apja, a nemeuklidezsi (ahol a párhuzamos is találkozhat) geometria előfutára. A nagyenyedi és kolozsvári református kollégiumban tanult. 18 évesen már 7 nyelven írt-beszélt. 1804-től fél évszázadon át a marosvásárhelyi református kollégium matematika, fizika és kémia szakos professzora volt. Igazi polihisztorként irodalommal, gyógyászattal és mezőgazdasággal is foglalkozott.

ÚJJÁÉLESZTENÉK JÉZUS KORÁNAK NYELVÉT

A Szentföld két parányi keresztyén településén arámi nyelvet tanítanak, hogy feltámasszák Jézus nyelvét, amely kétezer év után csaknem eltűnt a Közel-Keletről.

A palesztin Bét-Dzsálabán – nem messze Betlehemtől, ahol az Újszövetség szerint Jézus született – az arámit még beszélő idősök próbálják átadni a nyelvet unokáiknak, egy másik településen pedig, az arab-izraeli Dzsizsiben, Galilea dombjai között, ahol egykor Jézus prédikált, iskolás gyerekek az elemiben tanulják az arámit. A diákok java része annak a maronita keresztyén közösségnek a tagja, amely még mindig arámi nyelvű liturgiát tart, noha csak kevesen értik meg az imákat.

„Azt a nyelvet szeretnénk beszélni, amelyen Jézus is beszélt. Régen azt használtuk” – mondta egy tízéves kislány ősei nyelvére utalva. Az órákon a gyerekek akadozva, de arámi nyelvű imát mondanak, és megtanultak már olyan szavakat és kifejezéseket is, mint a „hogya vagy?” és a „hegy?”.

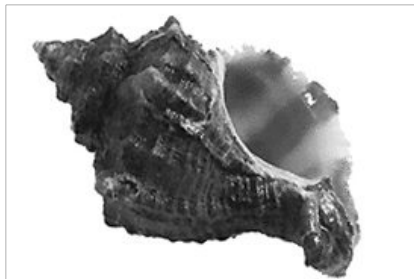
Dzsizsiben mintegy 80, első és ötödik osztály közötti diák tanulja fakultatív tárgyként, heti két órában az ősi nyelvet. Az izraeli oktatási minisztérium anyagi támogatást biztosít ahhoz, hogy a képzést a nyolcadik osztályig kiterjesszék – számol be az MTI.

NEM KÖNNYŰ JÉZUS NYELVÉT BESZÉLNI

MEGTALÁLTÁK AZ ÓSZÖVETSÉGI KÉK SZÍNT

Egy izraeli kutatócsoport bejelentette, hogy egy közel 2000 éves textilmaradványon megtalálták az ősi bibliai kék színt.

MAJDNEM KIPUSZTULT A KÉK FESTÉK MIATT

A kék az egyik legfontosabb liturgikus szín volt az Ószövetségben, a Szent Sátor lepleit illetve a főpap ruházatának bizonyos elemeit is ilyen kékre festették. A mély égszínkék szín eredeti összetevőit mindeddig homály fedte.

Az ásátások során egy barlangban talált szövetdarabból egyértelműen kimutatták egy ritka csigafajta, a Murex trunculus váladékának maradványait, ami megszáritva és kikeverve adta a héberül tekheletnek nevezett kék színt. Ez a szín többször is előfordul a Tórában: „A pitvar kapuján pedig húsz sing lepel legyen, kék, és bíborpiros, és karmazsinszínű és sodrott lenből, himzőmunkával” (2Móz 27,16) – tájékoztatott a christian.com.

FRISKA

Egy gyülekezeti ünnepség után az ebéd alkalmával egy teológus hallgató az esperes mellett foglal helyet.

Hízelegni akar az esperesnek, ezért megkérdezi tőle:

– Esperes úr! Hogyan lett magából ilyen okos ember?

– Hát tudod, fiam – feleli az esperes –, amikor meghívtak valahova ebédelni, akkor mindig a csirke nyakát ettem.

Elkezdődik az ebéd, a teológus meg is eszik három csirkenyakat, miközben az esperes jóízűen eszi a csirkecombot. Végül megszólal a teológus:

– Csak nincs ez így jól, esperes úr, hogy én csak a csirkenyakat eszem, maguk meg a legjobb falatokat!

– Na látod, fiam – válaszolja az esperes –, csak három csirkenyakat ettél meg, és máris több eszed van!

HARANGSZÓ

A Királyhágómelléki Református Egyházkerület gyülekezeti lapja
ISSN 1221-0323

Megjelenik kéthetente. Ára 1,50 lej.

Szerkesztőbizottság: Ghittea-Szabó József, Kurta-Tótos Beáta, Oroszi Kálmán, Rácz Ervin, Tokár Sándor, Wagner Erik.

Felelős szerkesztő: Visky István. Tördelőszerkesztő: Petrikó Ildikó. Szerkesztőség: 410001 Nagyvárad, Moscovoi (Szlágyi Dezső) u. 14. sz. Tel.: 0726-242824, 0259-416067. E-mail: harangszo.ujzag@gmail.com. Honlap: www.kiralyhagomellek.ro.

Készült a Királyhágómelléki Református Egyházkerület Szenczi Kertész Ábrahám Nyomdájában. Felelős vezető: Wagner Erik. A lap terjesztése a lelkészi hivatalokon keresztül történik. A szerkesztőség fenntartja magának a jogot, hogy a beérkező írásokat rövidített és szerkesztett formában közölje. Meg nem rendelt kéziratokat nem őrzünk meg és nem küldünk vissza.